

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

FESTĂ
9/21
aprilie
1887.

Este în fiecare săptămână odată, adică duminică a
conținându o colă si diumetate.

Pretului pentru Austria

pe Febr. — Sept. . . . . 5 fl. —
pe Febr. — Dec. . . . . 7 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Febr. — Sept. doi galbeni.

Nr.

15.

Cancelari'a redactiunii

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresa manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III

curso

anualu.

Suvenirea unui angeru.

Mi-acoperu memori'a cu velulu de uitare,
Si manile-mi astupa palit'a fati'a mea;
Câ-ci vrea se stergu din minte-mi copil'a de 'ncantare,
Nu vreu să vadu acuma, nu vreu să știu de ea.
In daru' ei, că velulu este ca norulu din naltîme,
Prin carele străbate celu sôre lucitoru;
In daru' mi-acundu si fati'a, — copil'a mea sublime
Nu este din afara, ci 'n sinulu meu de doru.

Câtu e de mitutica sorman'a mi animiôra,
Si ce tesauru mare contine 'n estu minutu!
Ah! unde e tiranulu sê mihlasié comôra?
Nu-e nime pe sub sôre, ca mine de avutu.
Câ-ci chiar sê nu cunôsceți splendôrea lucitôre,
In haine zdrentiurôse, cu trauu carsitorescu:
Sunteti avuti, decumva nutriti in peptu amôre, —
Amôrea e tesauru, — si eu si-acum iubescu.

Ce visu nebunu acesta! — mi-spune mintea rece —
Alunghi cu focu fantom'a ce nu poti s'o ajungi,
Si tu esti orbu la totulu ce 'n giuru-ti se petrece,
Orbi'a ta-e pumnalulu, cu care te impungi.

Dar pieptu-mi se revolta l'aceste seci cuvinte,
Câ-ci celu-ce calculédia ca si-unu negutiatoriu,
Acela nu iubescu, si deca dice — minte,
Amôrea nu cunôsce calculu profanatoriu.

Iubescu fâra sperantia, o știu, o simtu eu bine,
Copil'a scumpa, draga, nu pôte fi a mea;
Viéti'a nu-mi suride cu dîle dulci, senine,
Ca flôrei vescedite candu ar iubi o stea.
Ah! inse pentr'aceea ursit'a n'o sê stérgea
Simtîrea mea cea santa, amôrea mea delocu,
Acésta va totu cresce in viéti'a mea intréga,
Amôrea cea oprita s'aprinde mai cu focu.

Viéti'a-mi va sê fia o lunga agonía,
Si-alu fericirei sôre neci candu n'a aparé,
Dar totusi sê nu-mi spuneti, s'o stergu din memori'a:
Atunce eu asiu stinge din sinu si viéti'a mea.
Si cei ce potu sê uite fiinti'a adorata,
Ce cu simtîri divine suavu i ferici, —
Aceia nu iubira in viétia neci odata,
Amôrea e eterna, eternu o voui iubi!

Iosifu Vulcanu.

VERONIC'A.

Novela originala.

(Urmare.)

Dar ah, pe orizontulu patriei nuori grei. Nuori negri, nuori viforosi! Unu viforu cutremuratoriu ferbiá, a carui fulgere au strabatutu animile apesate si au stêruitu in ele dorulu libertâtii. Totu omulu micu si mare e inarmatu. — Vai de cei ce-su pe fati'a pamentului; dar vai si de cei morti, câ nu voru vedé sórele libertâtii! — Nuori grei s'au redicatu si pe orizontulu fericirii lui Stefanu si Veronic'a.

Intr'o dí frumósa a tómnai, aflâmu pe parintele Susanu si pe Veronic'a in casa. Ambi erau tacuti, erau machiti. Preotulu tienea o epistola in mana; Veronic'a siedea pe o lavitia. Ochii-i erau rosii de plansu, pe fati'a-i blanda curgeau riuri de lacrimi. — Erá in momentulu acesta unu angeru plangatoriu, care s'a coboritu pe pamentu a plange pecatele ómeniloru.

— Apoi tata — intrerumpse Veronic'a taceria — n'a veni mai multu la noi?

— Ba veni-va, drag'a tatei, câtu mai curendu, ffi numai liniscita. Tocmai scrie, câ indata-ce i'oru concede giurstârile, va veni sê ne duca in locu siguru, pana va trece periclulu ce ne amenintia.

— Si elu nu-e in periclu? unde-e acuma? pe candu scrie, c'a veni?

— Câtu mai curendu va veni, fetu-meu. Apoi scii tu, câ elu e bunu si nu ne-'a lasá in periclu. — Se nesuiá parintele Susanu a mangaiá pe Veronic'a.

Stefanu mirele Veronicei, a tramisu epistola, câ elu a parasitu seminariulu. A incinsu sabi'a. A alergatu cu alti teneri dinpreuna la munti, unde se aduna voluntarii libertâtii; unde se aduna tribunii. — Stefanu s'a facutu tribunu.

Veronic'a ambla singura prin gradina plangandu. Totu pomulu, tóta flórea, totu mosinoiulu erá o suvenire dulce din trecutu. Precum brum'a tómnai a vestedîtu si galbenitu florile si frundiele pomiloru: asié i-au vestedîtu lacrimile ferbinti rosele rumene de pe fati'a-i blanda.

Aici a vediutu antâia-óra radi'a sórelui, aici a simtîtu antâia-óra caldur'a amorului, si aici i s'a ivitu stéu'a sperârii, stéu'a vîtorului. . . . . Tóte visurile si-le vede nimicite. — Dómnai dá-i taría a le portá!

Trebe sê se despartiesca de loculu placutu, de loculu ce-i promitea fericire. Ah, si grea e despartirea de locurile placute, de locurile sperantiei!

Viéti'a i erá amara, i erá robía. Idealulu cugeteloru sale, idealulu amorului seu e departe, departe. In sgomotulu armeloru nu aude suspinulu ei, ce-lu tramite cu zefirulu de séra.

A trecutu dí dupa dí, si Stefanu nu mai viniea. In asteptare tóta diu'a e unu anu. Si dómnai multi ani de acestia a petrecutu Veronic'a in suspinuri, in plangeri. . . . !

Candu a datu ceriulu ochiloru lacrimi, a datu animei consolare. Nimicu nu alina, nimicu nu molcomesce anim'a ca lacrimile. Pana au ochii lacrimi, anim'a inca are sperare. Plange Veronica pana poti!

Tempulu trece, si Stefanu nu mai vine. Dupa tómnai urméza érna. Periclulu e mai aminiatoriu. Ici cóle se aréta grupele neamicului. Sér'a erá ceriulu rosii. Ardu satele vecine.

Pe urm'a neamicului nu remanea decâtu censusia. Ómenii fugeau la paduri. Se ascundeau prin pesceri. Se bagau sù pamentu. Vai de cei nepotintiosi, cari nu poteau sê fuga!

Satulu vecinu de langa V — — arde. Se audieau strigârile si iturile femeiloru si nepotintiosilor. In V — — tragu clopotulu intr'o ureche.

Periclulu e acú, si Stefanu nu mai vine. Preotulu Susanu nu s'a precugetatu de mantuintia. S'a incrediutu in Stefanu, câ va veni si i va mantui. ~~Stefanu nu mai vine.~~ Ah, si de ce a întârdiatu!

In fine neamiculu ajunsu in V. . . Erá nópte. Ca sê védia, au aprinsu casele bietiloru tierani. O trupa de ostasi au alergatu la casa preotiesca. Preotulu si fét'a au fugitu in beserica.

Ostasii i urmarescu. Unu ostasiu brutalu cu o lance stinge viéti'a preotului. Si Veronic'a i-a vediutu sangele stropindu pe altariu. A vediutu macelarí'a spurcata. Dómnai la ce a ajunsu. . . ! — Veronic'a a cadíutu ametíta pe trupulu tatane-seu.

Chiaru si-a redicatu unu ostasiu sabi'a a supra ei, candu din tind'a besericei o vóce impunatóre strigá:

— Retrageti-ve blastematiloru! Cine v'a eliberatu la macelariá? — Erá capitanulu — loru Géiza V — — — i.

A pasítu in altariu, a redicatu pe Veronic'a. I-a dísu cu vórbe dulci, sê nu se téma, câ elu, ca pre o cunoscuta si amica, o va duce in locu siguru, unde nu i s'a intemplá nimicu. — Unde e acú locu siguru, cine e acú amicu? Pasiunile desfrenate nu cunoscú acú amicu. Totu ce afla rapescú. Manile pecatóse rumpu ce a produsu Domnedieu între ómenii, rumpu sant'a legatura: pacea! Unu blastemu, séu ce-

acésta pe genulu omenescu? De fulgere sê péra cei ce atîtia între ómeni pasiunile, cei ce séména seminti'a discordiei! Domnedieu nu le fia induratoriu! Capitanulu a dusu pre Veronic'a, si ostasii s'au retrasu. Beseric'a éra remase lina, muta. Inaintea pristolului zacea trupulu preotului caruntu. Pe ferést'a altariului se stracurau nesce nódie rosîetice, ce asié in floratoriu luminau trupulu sangiosu a preotului Susanu. Arde cas'a preotiesca.

Totu satulu érá incinsu in focu.

In nóptea acést'a fatala, pe drumulu, care duce din valea Almasiului la drumulu de tíera, mergea o sania cu dóue vaci. Le maná unu copilu de tieranu, zgriburiea de frigu. Pe langa sania mai multi ostasi. Se inghanau cu bietulu baiatu. Cauta se sufere. In sania érá cineva culcatu, invelitu intr'unu paliu ostasiescu. De siguru dórme, câ nu se misca delocu. — Barem de ar' dormí!

Nóptea érá frigurósa si lina. Sani'a lunecá usioru pe néua. Candu ajungu la o paduritia, intr'o curmatura se intalnescu cu o grupa de romani tierani, cari au esítu a spioná, sê védia câ pana unde a ajunsu neamiculu.

Acì se escà o atacare între ostasi si tierani. Ostasii s'au apinsu si fugariti inderetru. Tieranii ieu sani'a impregiuru. Unulu care se vede a fi conducatoriulu, — omu naltu, cu mustetie mari si cautatura aspra, inarmatu cu unu toporu mare — intréba pe baiatulu, ce maná vacile :

— Mei fartate, unde duci dómn'a acésta? cine e?

Érá Veronic'a, fét'a popii.

— Bads si omu bunu, e fét'a preotului nostru. Pe tata-seu l'au omoritu ostasii, pe ea o-au prinsu, scé Domnedieu unde li-e voi'a s'o duca. — Scíu câ a inghiatiatu de frigu.

— Nepóte lu-intrerumpse altu tieranu — de mintiesci, nu-i patá bine. Acést'a e ceva dómna. Cine e? Unde o duci?

— Vorba multa saracia — díse alu treiele tieranu — pe locu 'oiu scí io, câ de ce lege e?

Pasiesce mai aprópe câtra sania, desvelesce biét'a féta, si cu o vórba aspra o provóca :

— Cobori josu, sê te vedemu cine esti!

La aceste cuvinte Veronic'a a trasaritu. S'a scolatu ca spariata din somnu. Pana acì nu sciea ce s'a intemplatu cu ea. De diumetate ametíta, de diumetate amortíta de frigu, si-a fostu perdutu presinti'a, nu simtiea. Candu a vediutu sangele tatane-seu a ametítu. Candu

si-a venitu in'ori s'a aflatu in bratiile capitanului. O nenorocire dupa alt'a. Dupa macelarí'a trupésca, macelaría morala! — Poterile ceresci cum concedu ca pasiunile negre sê triumfedie asupra virtutii!

Antái'a-óra s'a spariatu, dar atúndu vórba romanésca, s'a mai reculesu. Indata i se iví inaintea ochiloru sangele tatane-seu — si ér prinde a ametí. Apoi simtí bratiulu capitanului, — ah, se infiorá si strigá :

— Nu me lasati! Nu me lasati ómeni buni!

— N'ajunge nemicu fatiarí'a — strigá tieranulu ce stá langa sania, — de ce lege esti? De esti de legea nóstra, dí rogatiunile!

Veronic'a audíndu cuventulu „rogatiune“ s'a imbarbatatu. S'a scolatu in genunchi, si radicà ochii rourati câtra ceriu, si incepù rogatiunile cu o vóce blanda, ce a suprinsu pe cei ce steteau in giurulu ei. Díse tatalu nostru, nascatórea, in fine: Milnesce-me Domnedieule dupa mare mil'a ta!

Ómenii steteau uimiti.

— In adeveru e romana — díse conducatoriulu — si e féta de popa, câ pré bine scé rogatiunile. Trebuie dusa óre-unde, câ acì va morí de frigu. — Uitati-ve cum tremura!

— Óre n'a fi bine — i respunde cel'a care o esaminá din rogatiuni — s'o ducemu acù in pripa in ponorulu din fagetu.

— Tocma bine. — Aprobara toti.

Se dusera pe cóstea délului, ce se redicá de la curmatura in susu — cam la o suta de pasi. Mai incolo nu érá drumu. Ieu pe Veronic'a josu din sania, baiátulu si-intórce vacile, si o ie câtra satulu ruinatu. Veronic'a a fostu tiepenita éra de frigu, nu putea stá pe picióre. — O ieu doi pe subsuori si asié o ducu pe potica in susu. Ventulu aici érá mai ardietoriu.

— Cumetre Pavele — agraesce conducatoriulu pe unu tieranu — én ada cojoculu acela sê invelimu in elu pe biét'a féta, câ ventulu acestu rece i-a secá si sufletulu din ea.

Pavelu desbraca cojoculu si infásiura in elu pe Veronic'a, care érá rece ca ghiati'a. — Continuára calea mai incolo.

Tacerea érá profunda. Numai ventulu ardietoriu siuerá pintre arborii plesiugi. Néu'a cârtiecia sub opincile tieraniloru. — Nu peste multu ventulu urlá mai cumplitu. Apucà néu'a si o involvocà. Formá pe cóstea délului giredi de néua. — Dómn'e ce tempu viforosu! Natur'a emuléza cu pasiunile omenesci.

(Va urmá.)

Poporul Romanu si portulu lui.

De e frumosu campulu prin florile sale, de e falnicu muntele prin bradii sei: atunce cu câtu e mai **grandiosa** natur'a in totalitatea sa? Astufeliu, ori care natiune, de e mandra cu florile sale, cu inteliginti'a sa, de e superba prin genfii sei, prin artistii si artistecele sale: multu mai vertosu e marétia in universalitatea sa.

Si de óra-ce noi Romanii deosebitu numai constantiei poporului si a preotiloru celoru „cu crucea 'n frunte“ ni potemu insusî esistinti'a natiunala sguduita atâtu de amaru in secli impilatori ai feudalismului — si neci decum cutarorur privilegie ori caste aristocratice, cari radicandu-se din sinulu natiunei, i-dedera dosulu delocu in dñele necasului; totu deun'a ni va ride anim'a in simtiu magicu, candu vomu fi fericitî a intimpiná in foile respective publice câte unu tipu de romanu cu fruntea sa agera si câte o romancutia vioréna cu draganelele sale, despre care dñce poetulu :

Romancutie tenerele,
Visuri de amoru,
Ale vóstre draganele
Le iubescu de moru!

Aici ca si in ~~o visiune ni apare o idoa;~~ si de si nu ni-arú justificá pusetiunea nóstra gregaria — sê ne scuse santieni'a lucrului; astufeliu de e adevratu cumca si intentiunea salvédia in casulu nepotintiei, — fia-ni iertatu a ne adresá câtra cei ce si-iubescu sangele loru, cu unu propusu de nu cumva „pium desiderium.“

Unu scrietoriu Romanu inspiratu de preste Carpati dñce, cá „Romanulu e nascutu poetu“ si e asié intru adeveru. Abstragandu de la doine, colinde cu refrenulu loru, descantári si gâciturî (ciumeliturî) cari tóte le invatia Romanulu din fraged'a copilaria si cari tóte li-amu experimentatu si noi, cari celu putînu amu fostu la o nunta, la unu craciunu séu la cutare óspetiu romanescu la sate, — noi asta data, trecandu cu vederea interiorulu, vomu luá in consideratiune numai **esteriorulu** poeticu alu Romanului.

Nu este colnicu, nu este plaiu, nu este campia, nu este vale neci dumbrava, unde sê nu apara Romanulu si Romancuti'a poetici, ingeniosi, inventósi, caracteristici si delicati, chiaru si unicii prin tipulu loru **esterioru**.

Unde sunteti voi friserii Parisului! Sciti voi sucí si resucí sí impletí pana la inganatu cu mod'a vóstra, perulu, asié si 'n atâte moduri, precumu scíu Romancutiele nóstre din sinulu

Carpatiloru? Séu voi croitori si croitoritie seci, cu ce intreceti pe Romanii si Romancele nóstre? Veniti sê ve aretámu o mia de mode de formatu de tunice ori sumane*) si mai multé mfi de ciuriture (brodarfi) cu bumbacu si fitáu si metasa, incependu de la stergurile intinse **asupra** paritiloru din lontrulu casei, de la spâciele, **camesi** si zadfi si altele, pana la velulu celu din **urma** de pe patu! Si tóte aceste li-a invetiatu Roman-cutiele in scól'a natiunala casnica.

De asiú fi poetu, asiú fi in stare póte a descrie cu mai multe frase, cu mai multa iste-tîme „portulu Romanu“, ci eu me restringu de astadata la o rogare simpla: a rogá pre mai multi cunoscuti parte in persóna, parte din nume, atâtu barbati din cleru, câtu si dintre civili, pre amici, fosti conscolari si fosti colegi, discipuli si barbati venerati, ca luandu in consideratiune sublimitatea unui *tablou* universalu, representatoriu a tuturor Romaniloru din Austri'a, din tóte vâile si locurile mai momentóse, sê-si dee bunavointi'a de a concurge spre faptuirea aceluia. Spedientecele mai indemanatecu si mai eftinu la unu lucru asié maretiu, dupa parerea nóstra, ar fi urmatoriulu :

a) Din tóte puntele mai momentóse locuite de Romani, sê se aléga câte o ~~parehia de Romani tierani~~ ~~si~~ ~~la~~ ~~un~~ ~~locu~~ ~~seu~~ ~~in~~ ~~óra-~~ ~~siu~~ ~~mai~~ ~~de-~~ ~~aprópe~~ sê se fotografadie in trei, siese, ori mai multe esemplarie dupa vointia si potintia cu unu pretiu bagatelu de 3—6 fl. v. a. c) Unulu din aceste esemplarie sê se tramita la on. redactiune a „Familiei“ cu pucina descriere pentru publicare. d) Candu va ff completu numerulu portretelor, — ce s'ar poté intemplá celu pucinu in 25—30 dñle, câ-ci fotografi'a e latita in tóte **anghiurile** tierei — atunci on. redactiune a „Familiei“ ar fi sê coordinedie topografice **numerisate** si suscrise tóte portretele primite pre unu *tablou*. e) Acestu *tablou* apoi s'ar increde ~~la~~ o mana ghibace de maestru, sub conducerea on. redactiuni a „Familiei“ care desemnandu-lu pe pétra l'ar imprimá in vre-o 1000—2000 de esemplare. f) Atunci aceste esemplarie s'ar tramite in proportiune respectiviloru domni fotografisatori din provincia, cari ~~apoi~~ ~~li-~~ ~~ar~~ latî intre publicu cu unu pretiu moderatu (póte unu fl.) conformu **speselor** refuindé redactiunei „Familiei. g) Venituluru curatu, apoi éra si ar fi sê se strapuna in pro-

*) Numai in unu téggu din Beiusiu se potú observá o multíme de sumane feliturite, mai vertosu in decoratu, de pre carii poti cunósce pre : Zarandeanu, Cohanu, Sirianu, Siectianu, Rosianu, Borodanu si altele.

portiuue celoru trei *asociatiuni natiunale* de la Sabſiu, Cernauti si Aradu, sê-lu intrebuintiedie pentru ajutorarea tenerimeii lipsite; sêu pre cumu ar vedé de bine. Ardelenii aru contribuî la faptuirea monumentului mentorelui natiunei *Barnuti* la an. 1848, pana candu Aradanii coplesîti de doliu si-aru mai mangaiá sufletulu a-redicandu *una* monumentu lui Aristidea loro, incinsu cu scutul dreptâtei (Georgiu Pop'a), de

cugeta a fi posibilá realisarea lui, sê se adrese-die dsa in unu numeru a „Familiei“ câtra cei competinti si cunoscuti ai dsale; noi celu putînu i vomu servi — pro notiția *privata* — cu o lista ai cunoscutiloru nostri câtu in persóna, atátu din nume si renume. 1) Ca sê dovedimu la lume, câ de la Dunarea inferióra, pana din colo de Tis'a superióra la Prutu, Romanulu singuru póte cantá si 'n fapta cu poetulu: Hai sê

Charlotte imperatés'a din Mexico.

curendu repausatu. h) Ar' fi consultu a onorá si pre fratii de preste Carpati cu vre-o 2—300 de esemplarie. i) Acuma ar' urmá sê desclinimu locurile respective si sê ne adresámu câtra o. domni de pre acolo; propusulu primu lu-implinimu pré bucuros, — in câtu pentru alu doile, vedemu mai consultu a rogá pre O. D. Redactoriu alu „Familiei“ ca pre mai competente — déca consimtiesce cu planulu nostru; si de cumva

dâmu mana cu mana etc.“

Vomu fi cu atentiune la tóte puntele mai considerabile romanesci precum urmédia:

Titlulu tabloului intregitu:

„*Viétia 'n libertate ori mórte striga toti.*“

A. Muresianu.

In ordulu de-desuptu.

1) O parchia de romani (in totu loculu intielegemu naturalminte unu romanu si o ro-

mana) de la scaldile lui Hercule (Mehadia.) 2) O par. de rom. de la riulu Ner'a (Siasc'a romana.) 3) O par. de rom. de la riulu Pogãnicu (Zorlentulu Mare.) 4) O par. de rom. — vreu sê dîcu respectu si' exceptiune la Giorgia banatului — unu june si-o romancutia de la riulu Beg'a (Fagetulu rom.) 5) O par. de rom. de la riulu Carasiu (Carasiova.) 6) O par. de rom. de la riulu Bersau'a (Bocsi'a rom.) 7) O par. de rom. de la riulu Temisiului sup. (Belintiu.) 8) O par. de rom. de la riulu Temisiului med. (Foeni.) 9) O parechia de rom. de la valea Hatiegului (Hatiegu.) 10) O parechia de rom. din giurulu Sabiului (Selisce.) 11) O parechia de romani din tier'a Oltului (Fagarasiu.) 12) O par. de rom. din tier'a Bârsei (Zernesci.) 13) O par. de rom. de la Oltulu sup. (Valciele—Elepatacu.) 14) O par. de rom. de la Têrnave (Blasiu—Vez'a.) 15) O par. de rom. de la Muresiulu de medilocu (Deva.) 16) O parechia de rom. de la muntii apuseni (Buciumi—Detunat'a.) 17) Alta parechia de rom. totu din muntii apuseni (Vidra.)

In ordulu de-midilocu.

18) O par. de rom. dela sorgintii Crisiului (Risc'a.) 19) O par. de rom. din steng'a Ariesiului (Jiar'a.) 20) O par. de rom. de la Muresiulu sup. (Lechint'a.) 21) O par. de rom. de la mesiuulu rece si caldu (Gelãu.) 22) O par. de rom. de la Somesiulu mare (Naseudu; vedi Bargãu.) 23) O parechia de rom. de la riulu Almasiu (Buciumu—Vármezõ.) 24) O par. de rom. de la Lapusiulu sup. (Lapusiulu rom.) 25) O par. de rom. de la Muresiulu inf. (Sicutinu.) 26) O par. de rom. de la Muresiulu de med. (Siri'a-Világos.) 27) O par. de rom. de la Crisiulu albu inf. (Giul'a.) 28) O par. de rom. de la Crisiulu negru sup. (Beiusiu—Mediasiu.) 29) O par. de rom. de la Crisiulu rapede sup. (Boródele.) 30) O par. de rom. de la Niru (Adonu.) 31) O par. de rom. de la Eriulu de medilocu (Leta M.) 32) O par. de rom. de la Eriulu sup. (Irinu—Portelecu.) 33) O par. de rom. de la sorgintii Barcaului (Almasiu.) 34) O par. de rom. de la sorgintii Crasnei (Simleu.)

In ordulu de-asupra.

35) O par. de rom. din camp'a Selagiului (Tasnad—Santaa.) 36) O par. de rom. din codru Selagiului (Babtia.) 37) O par. de rom. din codru Satumarelui (Homerode.) 38) O par. de rom. de la Somesiulu de medilocu (Borlesci.) 39) O par. de rom. de la apa Seinelului (Baia M.) (v. Sisesci.) 40) O par. de rom. din tier'a Oasiului (Bicsadu.) 41) O par. de rom. Marmuresiani

de la riulu Borsia (Borsia.) 42) O par. de rom. de la Butésa (Butésa.) 43) O par. de rom. de la Riuvieni. (C. Monastiuru.) 44) O par. de rom. Marmuresiani de la Sâpintia. 45) O par. de rom. Maramuresiani de la Apsia. 46) O par. de rom. de la Tisa de susu (Tarna M.—Batarcsfalva.) 47) O par. de rom. de la riulu Moldova (Campulungu.) 48) O par. de rom. de la riulu Suciava (Suciava.) 49) O par. de rom. de la riulu Siretu (Seretu.) 50) O par. de rom. de la riulu Prutu.

n.) Acum intrebu, ce ar' representá si ce ar insemná acestu tablou inaintea ochiloru si in cas'a romanului? Ar representá insa-si natiunea romana in tipu (din Austria) despre care a cantatu poetulu laureatu la anulu 1848 :

Romani din patru anghiuri, acum ori neci odata
* Uniti-ve in cugetu, uniti-ve 'n simtîri!

inse ar mai avé si acea insemnatate momentósa si considerabila la totu politiculu romanu, cumca acestu tablou, care pune quasi in evidintia, cumca asié dîcandu in a trei'a parte a Ungariei transtibiscane si in intréga Transilvania nu e pasu, nu e locu mai momentosu sê nu fia locuitu (din vechime) de romani, astfelu statisticii straini potu sê ste la mana cu cifrele loru esa-

o) On. dni respectivi sunt incredintiati dupa prevéderea loru a alege portulu celu mai originariu romanescã, nu numai din locurile respective amintite, ci ori si deunde din pregiuru.

Beiusiu,

Ioane Selagianu.

Redactiunea acestei foi saluta cu bucuria ide'a dezvoltata in articolulu de susu, si primesce cu placere sarcin'a arangierii tabloului proieptatu.

Ne luãmu inse libertatea a observá, câ tabloulu acela ar corespunde mai multu scopului, de cumva s'ar tipari cu colori. Dar atunce ar constá mai multu.

Facemu dara apelu câtra toti romanii din imperiulu austriacu, ca sê imbratîsiedie planulu acesta si sê ni tramita fotografiã din locurile amintite mai susu, — insemnandu totu odata: cum dorescu sê se faca tabloulu? numai simplu litografatu séu coloritu? Si compunendu-se tabloulu, câte esemplare (cu 1 fl.) dorescu sê li se tramita? Pretiulu va trebui solvit de locu la primire.

Dupa esîrea tabloului subscrisulu va da socotéla pe calea publicitatii.

Iosifu Vulcanu.

Unu poetu romanu.

Anuariulu Societății de Bele-Arte din Belgia publica din pen'a dlui Alphonse Le Roy, profesor de metafisica, estetica si archeologia de la universitatea din Liegi, sub titlulu de susu unu articolu interesantu, care lu-si traducemu pentru cetitorii nostri:

„Ori-ce spiritu prevedietoriu — dîce dlu profesor — intreveđe intr'unu venitoriu mai multu s'eu mai putînu departatu solidaritatea neincungiurabila a marei familii civilisate, solidaritatea, care face de mai inaintedia bucuri'a si mangaiarea animelor drepte.“ Asié se esprima Philarète Chasles, presentandu de currendu publicului francesu, intr'o traducere eleganta, facuta de insu-si autorulu, „les Brises d' Orient“ de dlu Dimitriu Bolintineanu, fostu ministu alu instructiunii publice la Bucuresci.

„Unu accentu nou! striga eminentulu criticu: ca unu murmur scapatu din padurile Macedoniei si din vechile turnuri in ruine, cari padiescu Dunarea. O voce noua cu o gracia neprevedita amestecandu-se cu vast'a armonia, cu marele concertu alu inteligintiei europene.“ Poporul Romanu vine, prin vocea poetiloru sei, s'eu reclame la rëndulu seu unu locu la banchetulu natiuniloru civilisate; s'eu primimu cu graba pe ~~acesti irati~~ departati, acésta literatura, care se incepe, si care „colorata de unu reflectu grecu si orientalu“ are cu tóte aceste intiparirea unei profunde originalitãti; s'eu ascultãmu aceste accente straine si totusi familiare: cã-ci limb'a romana este ca a nóstra, (adeca cea francesã,) fic'a celei latine, armonioasa si virila, si o secreta afinitate de rase ne apropia de aceia, carii o vorbescu. Cine scife s'eu ni spuna, ce venitoriu este rezervatu acestei Belgie orientale, care se constitue pe tiermii de josu ai Dunarei! Din mai multe titluri ea ne interesedia, precum ea interesedia pe Francia. Dar noi o cunóscemu atãtu de putînu inca! Ca s'eu nu vorbimu decãtu din punctulu de vedere literariu, cine intre noi a audîtu vorbindu-se de venerabilulu poetu Ioanu Heliade, care primulu, nu sunt decãtu patru-dieci de ani, s'a incercatu s'eu reguledie idiom'a stramosiloru sei si a reesîtu? Cine cunóscce pe fabulistulu Alesandrescu, pe Carlova, pe Vacarescu si pe atãtia altii, cu dreptulu renumiti la cealalta estemitate a Europei? Si cu tóte aceste este acolo o adeverata literatura de pretiu bunu, esita din fasie dupa o copilaria lunga, si chiamata fãra indoiela la o sórte brilanta, plina de sucu, cum ea este, inspirata de o credintia patriotica, a carei focu domnirea turca si sabi'a infricosiata

a lui Damocle a cestiunii Orientalui, n'a potutu s'eu lu recéscã.

O stea noua se redica pe firmamentu. Fi-va ea de prim'a marire. Tempulu ni va spune. Dlu Grigoriu H. Grandea, de origine macedonéna, a publicatu la Bucuresci in 1865 o colectiune de poesii intitulata: „Miosotis,“ din care mai tóte bucãtile, publicate mai antãiu in foile periodice, au obtienutu in Romani'a, in Transilvani'a si chiar in Ungari'a celu mai legitimu succesu. Ele au fostu laudate si traduse pana si in Americ'a, pretotindene unde sunt coloni romani. Noi voimu, aseptandu de la dlu Grandea ca s'eu ni dé o traducere buna, s'eu presintãmu cãte-va extracte cetitoriloru nostri, s'eu s'eu resumãmu analisea detaiata ce ni-a datu dlu Flugel de la Cincinnati.*) Acésta inse va fi pentru altadata; asta-di ni place mai bine s'eu profitãmu de ocasiunea buna, care ni cade sub mana. Dlu Grandea a venitu s'eu visitadie liber'a nóstra Belgia, si aspectulu poporatiuniloru nóstre ferice si in florinde l'a sedusu, aspectulu Liegiului mai cu s'eu ma i-a escitatu entusiasmulu. Elu a binevoitu s'eu ne autorisedie a da la lumina o poema in care celebra iubit'a nóstra cetate in fluviulu seu frumosu. Accentele sale voru esprima mai multu decãtu comentariile nóstre.

S'eu nu ceremu de la dlu Grandea o mare esactitune istorica in alusiunile sale; s'eu nu pretindemu turnuri fórtce academice in traducerea aprópe liberala a operei sale ce a facut'o insu-si; dar sã-i multiamimu víu, fãra reserva, pentru prob'a de simpatia sincera, ce vine s'eu ni ofere, si s'eu respirãmu cu placere parfumulu orientalu, care se esala din versurile sale. Din nefericire traducerea francesã nu póte s'eu ni dé efectulu ritmului si alu prosodie, atãt'a de simtãbila in poesii originala, cãtu si in compusitiunile celoru vechi. Va s'eu ne multiamésca, cãci pentru recompensare amu reprodusu aci testulu dlui Grandea. Elu are pré multu pretiu in sine si pentru a remané ascunsu in archivele „Societãtii de Emulatiune,“ si iubitorii de limbistica comparata voru fi multiamiti s'eu aiba sub mana unu specimenu de idiom'a Daco-Romana, care este pe cale d'a deveni una din cele mai frumóse limbi literarie ale Europei. (**)

Alphonse Le Roy.

*) Acésta dorintia, precum suntemu informati, se va realisã acusi. Peste cãtu-va tempu va aparé din poesii dlui Grandea o seria tradusa in valonesce si alt'a in francesce cu o prefatia mai intinsa. Red.

**) Dupa aceste urmédia o poesia de dlu Grandea, intitulata: „Meus'a la Liegi“ pe o pagina romanesce, ér pe alt'a tradusa in francesce, — legile de presa nu ne iérta a reproduce si poesii'a. Red.

Charlotte imperatés'a din Mexico.

(Cu ilustrațiune.)

În numărul acesta publicăm portretul unei și nefericitei imperatése, alu careia barbatu departe de dîns'a, într'o lume straina, chiar acuma pórta lupt'a cea de pe urma și desperata, pana cãndu imperatés'a retrasa în liniscea palatiului de la Miramare, privesce morosu cu ochi turburati a supra marei adriatice.

Nu demultu spiritulu ei stralucea inca, și acuma nu are alt'a decâtu unu sufletu frantu. Mîntea superba se întuneca. Ingrigirele pentru tron, pericolulu ce amenintia pe barbatulu seu, rusînea caderii, i-au frantu spiritulu.

Erá numai de 17 ani, candu se maritá dupa arhiducele austriacu Massimilianu. S'a nascutu într'o tíera liniscita și fericita, unde turburári nu zguduescu poporulu și tronulu. Tata-seu Leopoldu, regele Belgiloru, totdeauna a traitu bine cu poporulu seu; erá unu domnitoriu constitutiunalu.

Se vorbiea, cã ginerele seu, arhiducele austriacu, asîsdere a nutritu în peptulu seu asemene simtieminte, ceea ce în Austria pe tempulu acela erá unu pecatu neaudítu și neiertabilu. De la dînsulu asceptau fapte mari, candu armele franceze lu-aredicãra pe unu tron nou pe tronulu imperatier Mexico. Dar din speranțiile multe numai putiene se realizara.

Cãta parte a avutu Charlotte în realizarea acelei actiuni diplomatice, ca arhiducele Massimilianu sê primésca corón'a de la Mexico, inca nu se pôte descoperi. Atát'a e siguru, cã a aretatu mai multa dorintia de domnia decâtu barbatulu seu. Caracterulu ei superbu și activu o induplecara spre domnia. Dar sórtea nimicî tóte visãrile sale.

Corón'a de dupa care se luptá cu atát'a sete, din colo de mare pentru dîns'a deveni o coróna de spini. Barbatulu ei trebuia sê se sustiena cu lupta grozava și sangerósa pe acelu pamentu mititelu ce posiedea în Mexico. Partea cea mai mare a tierii conspirá cu republicanii și neci candu n'a recunoscutu de legitima domnirea lui Massimilianu.

În vér'a trecuta, candu óstea lui Juarez amenintia din ce în ce mai tare imperatí'a, candu erá vorba, cã francesii voru parasí Mexiculu, imperatés'a Charlotte veni în Europa. A voitu sê vorbésca inca odata în persóna cu imperatulu Napoleonu și a miscá tóte spre a mantui pe barbatulu seu. Tóte încercãrile fura indesiertu. Napoleonu remase rece la tóte rogãrile.

Cu anima franta, desperata caletori de acolo la Rom'a, unde nobil'a fiintia și-perdú mintile. Acuma imperatés'a traesce díle fatale la Miramare, unde și-petrecú anii cei fericiti ai casatoríei sale.

PE CARAREA . . .

Pe cararea vietii mele
Elu de tóte m'a feritu,
Ori de ce furtune grele,
M'a feritu ala meu iubit.

Cursulu riului în vale
Cu amantele iubitu
Între risuri, sarutare
Laolalta l'amu privitu.

Ambii 'n valurile sale
Siopotindu ne delectamu,
Si 'ndeplina 'ndestulare
Ca porumbi ne sarutamu.

Floricele impupite
De prin lunce culegeamu!
Gustandu budiele 'ndulcite,
Amendoi ne 'nflorilamu!

Si-ascultãrã tu delectare
Cantaretii codriloru,
Si privieamu cu 'ndestulare
Sarutatulu lor cu-amoru!

Bratiu pe bratiu în lin'a nópte,
Tóte — aceste le-ascultamu,
Si 'ntre tainicele siópte
Si noi doi ne sarutamu!

Paulu Draga.

PLES'A CEA D'ANTALA.

Novela de Jules Janin.

(Urmãre.)

— Numai la acea dorere cugetu, iubite tata, ce dta cu o asié fatia îndestulita ai picuratu în anim'a lui Raimund, și-ti marturisescu sinceru, cã eu sum partasia la acea dorere.

— Iubitiloru mei copii, — díse dlu Wurm întin-diendu-si man'a cãtra fiic'a sa, — nu mi-a plesnitu prin minte a ve intristá; Dómne feresce me! Numai de venitoriulu vostru me ingrigescu. Déca asiu fi avutu, credeti-me, cã neci unu cuventu n'asiu fi dísu despre ceea ce acuma atátu voue câtu și mie mi-a causatu multa mahnire. De óra ce inse cu Agneta avutia nu potu sê dau, trebuie ca barbatulu ei sê aiba aceea, séu celu

putînu sê fia într'o stare, care sê imprascie grigile de tôte dîlele. Si vi spunu înainte, cã încãtu privesce punctulu acesta, neci unu pasiu nu voiu concede.

— Si pentr'aceã, mi-denegi man'a fiicei dtale, pentru cã nu credi sê fîu in stare a o tienê.

— Eu, iubite Raimund, n'am dîsu acêst'a.

— Asiê dara te invoesci, iubite tata?

— Neci ast'a n'am dîs'o, scump'a mea copila. Ascultati ce voiu spune acuma, si considerati aceea cã vointi'a mea e nestramutabila. Tu, iubit'a mea copila, esti de 17 ani, si de ôra-ce sciu, cã fêt'a in etate de 18 ani nu e inca betrana, cugetu, cã a acceptã unu anu, nu este cu nepotintia. Si ce se atinge de dta, dle Raimund, nu e imposibilu ca eventualitatea ce ti-o amintîi, sê-ti vina intru ajutoriu; apuca-te cu tóta puterea de lucru, sê ajungi ceea ce doresti, si peste unu anu va fi a dtale man'a, ce inca adi a o pune in a dtale ingrigirea parintîesca nu me iërta.

Unu anu dara si conditiunea unica e: succesulu literariu! Si atunce va potê numi de a sa inaintea ômeniloru si a lui Ddieu finti'a aceea, carea escita intr'insulu flacar'a unei inspiratiuni mai sublime! Cu presimtiulu victoriei in anim'a sa parasî Raimund aren'a lup-teloru sale.

II.

Cu trei septemani dupa acêst'a invoire familia-ria, Raimund inveli cu ingrigire parintîesca unu opu manuscrisu, ce decopiatoriulu numai cu putînu inainte de aceea i-lu predede. Se imbracã, si luandu manuscriptulu la sine, cu fati'a plina de bucuria si-indreptã pasii cãtra teatru.

Cu tôte cã dînsulu ca fia-care autoru, credea cu fierbînte, candu spuse portariului ca sê-lu insinuedie la directorulu.

Inse Raimund nu sciea, cã unui directoru de teatru i este cu nepotintia a ascultã pe rendu pe toti acei multi gënii cunoscuti falsu, carii de demanêti'a pana sêr'a calca pardosêl'a Parisului.

Deci dînsulu de totu se spariã, candu portariulu rentorcandu-se i spuse, cã directorulu acuma e tare ocupatu si nu-lu potê primî. Deosebitu i pareã reu, cã s'a ostenitû indesiertu, si cã a invetiatu numai in-sedaru vorbirea sa ceã puternica, pe a careia impresiunea zidea tôte sperantiele sale. La provocarea portariului, de si fãra voia, lasã manuscriptulu acolo si se rentôrse a casa intristatu.

Peste patru-spre-diece dîle reprimî manuscriptulu, si inca chiaru asiê, precum lu-inpachetã dînsulu; langa manuscriptu erã epistol'a urmatóre:

„Domnulu meu, cetîi pies'a ce avusi bunetate a mi-o incredintîã, si gasii intr'ins'a cãte-va scene frumo-se, intriga bine tiesuta, si caractere bine depinse. Mi-pare reu, cã subiectulu nu e la multîmea prelucrãrii bune, si cu tôte cã cu bucuria,“ scl. scl.

Raimund nu mai avû neci o voia a cetîi mai incolo epistol'a, care se incepea astfelu, o spintecã si o aruncã in focu. Dupa acêsta istoria trista a piesei sale, aprôpe de patru septemani nu-si parasî chili'a. Dupa ce si-versã veninulu, acea idea i plesni prin minte, cã va apelã caus'a piesei sale inaintea unui altu directoru, si cã in Parisu sunt si doue-dieci de teatre.

Luandu cu sine pies'a, plecã a cercã norocu la altu directoru.

Resultatulu fu totu acel'a, numai cuprinsulu epistolei variã cãtu-va:

„Domnule! ide'a fundamentala in pies'a, ce mi-o dedusi pentru criticare, e tare interesanta si totodata originala; dorere, cã esecutarea e de totu slaba; caracterele sunt nemarcate, si desvoltarea sceneloru arêta, cã autorulu nu cunósce secretele teatrului; cu unu cuventu nu credu, cã pies'a dtale in form'a ei de acuma ar placê publiculu. Cu cea mai adanca parere de reu,“ scl. scl.

Raimund se infuriã, dar spiritulu seu neci acuma nu-si perdû elasticitatea sa de otielu. Cuprinsulu contrastu alu epistoleloru, curatieni'a manuscriptulu dovedîeau, cã neci unu directoru n'a cetitu pies'a. Si acêst'a numai intarîea intr'insulu acea convingere, cã pies'a lui e buna; precum si aceea incepû a prevedê cu incetulu, cã numai eventualitatea, precum i-spuse Wurm, potê sê-lu ajutore in pusetiunea acêst'a.

Deci nu se odihnî, alungã fluturêlulu seu de norocu in acea convingere, cã in urma lu-va prinde.

De diece ori tramise manuscriptulu, amblã pe la toti directorii de teatre din Parisu, si manuscriptulu se rentornã totu in acea curatienia vergura, cu care lu-tramisa.

Raimund acuma incepû sê crêda, cã si eventualitatea e numai chimera. Pies'a lui a fostu acumu pe la toti directorii de teatre din Parisu, numai unulu mai erã inca. Acestu unulu, si celu de pe urma, avea contracte cu scriitorii cei mai productivi si renumiti. Deci speranti'a lui Raimund erã de totu slaba. Totusi ca sê-si odihnêsca consciintî'a, se duse si la acesta. Fôrte se mirã, candu acestu ultimû judecatoriu alu seu se dechiarã, cã-lu va primî.

Pasî in antisiambra. Cãte-va minute erã numai singuru. Raimund atribuieã eventualitãtii inceputulu norocosu.

— Asiê dara va resari in fine si sórele meu! — dîse intru sine cu sinulu usioratu si cu o radia a sperantiei in anim'a sa.

Usi'a se deschise. Directorulu esî cu unu domnu, caruia esîndu i spuse aceste cuvintø:

— Binevoesce a spune dlui St. Clair, cã potê fi luiscitu. Manuscriptulu seu nu va stã neci unu patriu de ôra in puiulu mesei mele. Mane voiu impartii rolele. Remana dsa numai la satu, sê intrebuintiedie aerulu próspectu, si sê grigêsca de sanetatea sa, carea e scumpa pentru teatrulu nostru. Sê nu se tãma de probe, la censur'a teatrala asîsdere voiu fi de fatia. Titlu inca vomu gasi pentru pies'a lui, cã-ci acêst'a de acuma — precum mi-scrie — nu-i place. Cã-ci inainte de a fi directoru, am fostu colaboratoriulu seu; incrêda numai tóta trêb'a mie, voiu gatã-o asiê, cã neci elu n'ar fi facut'o mai bine.

Conversarea curse mai departe, directorulu petrecû pe strainulu in ambitu, si Raimund nu potû sê auda mai multe.

— Ferice de acestu St. Clair! suspinã junele poetu, aruncandu o cautatura trista a suprã manuscriptulu seu. Pies'a lui neci nu o cetescu, si totusi o bucina de opu clasicu. E dreptu, cã neci a mea nu o cetescu; inse ce deosebire intre dînsulu si intre mine! Diuariele vorbescu multu tempu despre pies'a lui St. Clair, anuncia, bucina inainte, cã decoratiunile voru fi pompöse; pana ce opulu meu se lapeda intr'unu anghiu! Si inca necetitû! Nu e ast'a nedreptatea cea mai mare?

Raimund privi în chili'a laterala și par' că se simțea încaldit, vedindu pe măs'a de scrisu a directorului unu manuscrupu legatu cu gustu.

— Acolo zace — continuă cu focu — opulu clasicu primitu cu atât'a entusiasmu! Déca l'asiu fi adusu eu, de atunce de buna séma ar zace în altu locu. Că-ci eu înca nu am nume literariu. Da déca asiu în schimbă manuscrupu? Directorulu nesmintitu l'ar ceti, actorii și-aru invetiă rolele cu preiubire, și publiculu ar primi pies'a cu placere. Numai atât'a sê potu ajunge, ca sê mi cetesca opulu! Voiu în schimbă manuscrupu! Cine m'ar poté împedecă? Sum singuru. Nu me vede nime. Nu me potu teme de nimica. Eh! pusetiunea mea me împinge la încercarea acést'a temeraria.

Raimund intră iute în chili'a laterala, în schimbă manuscriptele, și luă la sine manuscrupu lui St. Clair. Abié se rentorse în antisiambra, directorulu intră și Raimund i întinse pies'a lui St. Clair.

(Finea va urmá.)

CE E NOU?

** (Despre solenitătile încoronării) foile împartiescu mai multe sciri; asié ni se spune, că pe unde va trece conductulu, nu va fi iertatu a trece cu cocia, decătu numai pedestru séu calare. Maj. Sa regin'a delocu dupa finirea actului de încoronare schimbându-si vestmintele, împreuna cu damele de curte va plecá pedestru prin gradin'a palatiului câtra Dunare. Aice Maj. Sa se va sui pe vaporulu decoratu pomposu și pe acesta va veni la Pest'a, unde de pe balconulu edificiului societății Lloyd va privi conductulu de încoronare. De-a stang'a edificiului Lloyd, lângă Dunare, va fi unu locu gatatu pentru diplomati și ambasadori straini. Pe tirmure în josu va fi locu pentru publicu, unde intrarea se va iertá pentru bani. De amendoué laturile se voru aredicá arcuiri triumfale. Stradele prin cari va trece conductulu se voru pardosi de nou. Pentru decorarea și iluminarea orasiului asisdere se facu pregatiri mari. Va fi și unu grandiosu focu artificiosu. Apoi se va arangiá o solenitate poporala, unde vinulu va curge din buti și neci boulu friptu nu va lipsi. Butile de vinu, precum și boulu se voru portá mai antâiu pe stradele orasiului.

** (Banchetulu de încoronare) se va tiené în redutu și o mia de persóne voru luá parte. Ospetariulu de la otelulu Europa cere 30 de fl. pentru o persóna, adeca cu totulu 30,000 fl. Apoi nu va fi bine a fi ospetariu pe tempulu încoronării?!

** (Calulu de încoronare), pe care Maj. Sa regele se va urcá pe movil'a de încoronare, acuma e alesu. E de diece ani și albu ca néu'a. În dílele trecute lu-si probara, și ca sê dedeie cu sgomotulu ce va fi atunce, falfaescu cârpe și descarca pistóle înainte lui. Acést'a invetiare se va continuá pana la încoronare. Calulu se aréta fôrte blandu.

** (Majestătile Loru) voru veni la Bud'a cu doué septemani înainte de încoronare, și dupa aceea asisdere doué septemani voru remané aice. Intrarea de astadata se va întemplá prin piati'a și strad'a lui Deák și prin strad'a Doroteei. Corón'a împreuna cu insemnele sale va fi espusa trei díle, ca s'o póta vedé toti. În presér'a încoronării o óra intréga tóte clopotele din Bud'a-

Pest'a voru suná. Solenitatea poporala se va întemplá în Bud'a, în díu'a încoronării, pe tempulu taberei, numai vinu s'a asemnatu pe scopulu acesta 400 de acóve. Iluminatiunea se va face în sér'a încoronării. Afara de banchetulu celu mare din redutu, în Pest'a se voru mai tiené bancheturi cetatiensesci. Solenitătile se voru inchiá cu unu conductu de faclii.

** (In otelulu „Europa“) s'au esarendatu 50 de chilii pentru corpulu diplomaticu. Pretiulu nu e asié mare precum s'a vorbitu. Pe doué septemani numai 25,000 fl. Bagatelu!

** (Feresti acumpa.) Ferice de accia, carii au case séu celu putinu feresti spre piati'a puntii de feru, că-ci ferestile acele se esarendéza cu câte 280—300 fl. Personalulu Curtii, pentru care asisdere s'a ocupatu o localitate, va constá din 500 de persóne.

** (Din Clusiu ni se scrie:) În anulu trecutulu la ajunulu anului nou, juristii de la academi'a juridica de aici, au decisu a serbá sér'a aceea, cum facu și tenerii nostri din Vien'a. Resultatulu acelei serbâri indemnă pe tenerii nostri de aice a arangiá conveniri de acele mai adese ori. Deci acuma împreuna cu studintii gimnasisti totu la a dóu'a septemana tienu câte o convenire, potu díce unu concertu, la care totdeauna se infătisédia unu publicu numerosu. Convenirile se tienu în localitatea casinei romane, la cas'a dlui prot. Pamfilie. Este unu orsiestru sub conducerea dlui conceipistu Badila, membri orsiestrului sunt urmatorii domni: Aureliu Lazaru, Iosifu Hosszú, Eugeniu Bologa, Valeriu Bologa, Juliu Filipescu, Emiliu Popoviciu Barceanu, — éra unu coru vocalu sub conducerea dlui V. Mic'a. Apoi unii se produc cu dechiamatiuni. Intre óspeti avemu onóre a salutá totdeauna famili'a Escel. S. V. B. Popu și ale Il. dd. Macelarlu, Dr. Vasile, D. M. Iorú, Orbanu, Popoviciu, Perutiú scl. Pentru angustimea locului acuma nu vi comunicu program'a concertului din urma, dar voiu face-o cu ocașiunea cea mai de aprópe. (Vomu primi cu bucuria. Red.) Acést'a fapta nobila a tenerimei e démna de tóta laud'a. Ne nutresce speranti'a dulce, că zelós'a junime, prin concursulu braveloru nóstre dame de aice, în scurtu va poté representá și atare piesa teatrala.

** (Mitropolitulu Haynald) e denumitú mitropolitulu la Calocia.

** (Societatea de leptura) a tenerimei romane din Beiusiu în a dóu'a dí de Pasci va arangiá unu concertu insocitu de dechiamatiuni, ér a trei'a dí de Rusalii va tiené o siedintia publica. Societatea mai sperédia, că pe finea anului va poté edá și unu almanacu beletristicu. Despre cele doué prime ve rogâmu sê ne însciintiati pe scurtu.

** (Asociatiunea transilvana) în siedinti'a ord. din 5. mart. afla că are în cas'a sa 26,001 fl. 44⁵/₁₀ cr. Se decise ca manufacturile espusetiunii din Brasiovu din a. 1862 sê se vendá cu pretiuri scadiute, asemenea și cele ce se afla în Sabiu.

** (Alumnentulu nat. din Timisiór'a) a incasatu din 1. sept. 1866 — 30 mart. 1867, 1720 fl. 88 cr., din cari subtragându-se speșele în suma de 388 fl. 52 cr., remane venitu curatu 1332 fl. 36 cr. v. a.

** (Principele Serbiei Mihaiu) rentorcându-se de la Constantinopole, merse la Bucuresci, unde ajungundu în dominec'a trecuta, fú primitu cu multa pompa. Petrecerea principelui la Bucuresci tienú doué díle, candu apoi se rentorse în patri'a sa.

Literatura și arte.

* (A esitu de sub apariu) si se afla de vendiara la librari'a lui Georgiu Ioanide in Bucuresti: „Caletorii in Asia mica“ de Dimitriu Bolintianu. Pretiulu unu sfantiu si diumetate.

** (Opu dramaticu.) In nr. 3 alu fôiei; „Convorbiri literarie“ cetima o invitare de prenumeratiune la opulu dramaticu din tempurile vechi istorice cu scene si tablouri reprezentand in doue acte, intitulatu: „Romanii si Dacii“ de Adolfu Reinicke. Subscriptiuni se facu in Jasi la tipografi'a „Junimea.“ Pretiulu unui esemplariu e 1 galbanu.

*** (La tipografi'a „Junimea“) se mai afla de vendiara urmatoarele opuri: „Despre scrierea limbei romane“ de Titu Maiorescu, pretiulu 7 lei. — „Epitome Historiae Sacrae“ de Pavelu Paicu, editiune pentru usulu scololoru cu adnotatiuni romane si cu vocabulariu Latino-romanu, pretiulu 2 1/2 lei. — „Mortea lui Wallenstein“ de Schiller, tradusa in romanesce de E. M. Pretiulu 10 lei. — „Machbet“ de Shakespeare, traducere romana de P. P. Cap. Pretiulu 5 lei.

Din strainetate.

* (Garibaldi si comitetulu revolutiunariu romanu.) In 22. martiu Garibaldi adresa din S. Fiorano urmatoarea scrisore catre „Centro d' Insurrezione“: „Domnii mei! Sum superbu a me numi unu generalu romanu, cu multiamire primescu pusetiunea ce mi-o oferiti si ve impartesiescu aci numele romaniloru, cari formeza centrulu emigratiunii din Florenti'a. Sum de credintia, ca intreg'a emigratiune romana se va grup'a in giurjuramintu nostru, care se bucura de tota increderea mea, precum am si eu deplina incredere in voi. Pentru totavietia alu vostru G. Garibaldi.“ „Centrulu de insurrectiune romanu“ adausa la acesta scrisore unu manifestu de rescolare, care in 1. aprile fu publicatu si care intre altele dice: „Pre candu Itali'a dechiarase Rom'a de capital'a sa, Romaniloru li s'a totu repetitu, ca se mai astepte. Unu generalu romanu, capitanu alu poporulu, eliberandu provinciele de media-di, capetase in Capua stindardu cruce a ordului „Annunciata.“ — er' pentru ca se incercase a libera Rom'a de popi, primi la Aspromonte unu glontiu de pusca in picioru. De la conventiunea din 15. septembrie, sunteti domnii sortii vostre. Voiti sa restorati domni'a Papei si se uniti Rom'a, ca capital'a sa, Rom'a? Numai un'a vomu dice aliatiloru nostri: „Centrulu pentru noi nu existe, si venitoriulu nostru suna kpeeie tierci. Noi voimu se pregatimu si se grabimu momentulu, in care Rom'a respectandu pre Pap'a — va restorati poterea lumésca. Se ne unimu si se voimu, se voimu numai, si poterea lumésca va inceta, si stindardulu Italianu de pre cei sietep munti va saluta Rom'a ca, pre capital'a Italiei.“

* (Doue cosutorese antiministeriale.) Din Madridu se scrie, ca regin'a a arestatu pre doue cosutorese de a le sale din cauza ca au ascunsu pamflete si proclamatii in contra ministeriului in pusunarijele unei haine gatite pentru M. Sa.

* (O apucatura hotiesca nesuccésa.) Unu domnu avutu se preambla intr'o di in Bologna intr'o gradina publica. Ostenitu se asiedia pre o banca, dar' abie se puse se siédia, si unu june blondu vine si se asiédia langa elu. „Ce tempu frumosu“ dise domnulu catre june. „Ah! Domnedieule, raspunde acest'a, ce folosescu

omului tempulu celu frumosu, deca trebuie se móra.“ — Ce felu? voiesci se móri intr'o etate asié de frageda ca a Dtale, candu abie esti de doue-dieci de ani?“ — „Adeveratu ca e tristu — raspunde junele in tonu tristu; — o! candu ati sci ca catu de multu suferu, candu ati sci, ca io portu in sinu simburile mortii, de ore ce m'a muscatu unu cane turbatu.“ La audiulu acestoru cuvinte betranulu saré de prescaunu, voindu se se departeze, dar' junele lu-retienu dicundu-i: „N'aveti neci o téma, ból'a mea n'a ajunsu in stadiulu celu din urma; ómenii n'au de ce se se téma de mine, dar' totu ce lucece mi-e nesuferitu, si me cuprinde unu parocsisimu candu lu-vedu. Ha! ha! acestu bastonu cu globu de auru, acésta catena! o! ce suferintia! . . .“ Junele dicundu aceste, se repedi cu gur'a dupa caten'a de auru de la orologiulu domnului betranu, o prinse intre dinti ca si candu ar' voi se o róda. Betranulu nu mai sciea de sine, asié frica lu-cuprinse, voi se fuga, dar' nu potú. „Mantuiti-ve, fugiti — dise junele — ca-ci ve muscu!“ Junele smulgundu caten'a si bastonulu, tocmai voiea se se departe, candu unu politiaiu lu-opri dicundu-i: „Dle, eu am o medicina fórté buna pentru morbulu dtale, carea cu atátu va fi mai buna, cu catu turbarea dtale nu provine de catu din aceea, ca iubesci pre multu aurulu de aprópelui dtale. Vina cu mine!“, Betranulu si-capeta caten'a si bastonulu inderetu, er' pre june lu-inchise in arestulu turbatiloru din iubirea de auru.

* (Era-si bataia.) Ceea ce intretiene asta-di mai multu spiritele, este cestiunea Luxemburgului, cestiune, carea, precum se afirma din tote partile, se va rezolvi intr'o opera de sange. Inarmarea si activitatea ministeriului de resbelu alu Franciei ne intaresce si mai multu in acest'a credintia. Pana in 15 aprile intréga gard'a, trupele scólei militare si castrele de la Chálons voru fi gata de bataia. Maresialulu Niel s'a dechiaratu intr'o conferintia ministeriala, ca in tempu de doue lune tota armat'a o póte pune pre pecioru de bataia. Francia nu póte suferi garnisóne prusiene intr'o fortaretia asiedia in fruntariile sale, ca-ci acest'a ar' atinge onórea Franciei si ar' umili-o inaintea Prusiei; apoi cine nu scie, ca o Francia, candu are in fruntea sa unu Napoleone, nu póte suferi ca onórea ei se fia atinsa, nu póte suferi umilintia. Deci séu trupele prusiene parasescu Luxemburgulu, séu resbelulu erumpe, si deca s'a amanatu pana acum, caus'a e, ca neci Franci'a neci Prusi'a n'a fostu gat'a de bataia.

* (Procesulu lui Persano.) In siedinti'a din 9. l. c. tienuta in sala tribunalului supremu din Florenti'a asupra procesulu lui Persano, capitanulu de fregate Fincati dise, ca dinsulu ca comandantele náiei ferecate „Varese“ vediu pre „Re d' Italia“ cufundandu-se; ostasii de pe „Varese“ cugetandu, ca se cufunda o naia inimica, strigara din tote poterile: „Traiesca regele, traiésca Itali'a!“ Atunci elu intreb'a pre unu oficiu pentru ce striga ostasii? — Comandante, raspunde acest'a, ostasii striga: „Sé traiésca Itali'a,“ pentru ca inamiculu se cufunda! Taceti, acea naia nu e de a inamiciloru, ci de ale nóstre. Gogola, capitanu de fregate si comandantele corvetei „Governolo“, dise, ca luntrea care a adusu pe admiralulu Persano la „Affondatore“ a fostu in periculu de a fi inghitita de valuri. — Oficiulu Isola de pre „Re d' Italia“ dise, ca admiralulu cam o diumetate de óra inainte de atacu s'a suitu pre „Affondatore“ si a impartitu comandele sale ostasiloru. Isola dice ca dupa ce s'a cufundatu nai'a sa, elu s'a

luptatu 9 1/2 ore cu valurile mării. — Marchisulu Gualterio de pre „Re d' Italia“ dîce, că în momentul lovirii admiralulu Tegetoff atî pre marginea corabiei cu capula descoperitu si înunguratu de stabulu seu; marturisece, că trecerî lui Persano de pre „Re d' Italia“ pre „Affondatore“ avî influinția asupra pierderii celui d'antîiu. — Martini comandantele „Affondatore“-lui dîce, că la comand'a admiralului a datu atacu asupra naiei „Kaiser“, dar' acest'a scapă de lovitura; dîce mai departe, că d' Amico a consultatu pre admiralu ca sê începa de nou ofensiv'a, si candu a comandatu elu spre „stang'a“, admiralulu comandă spre „drept'a“, dîcandu „astfelu voiescu eu.“ — Oficirulu Solaroli dechiara, că elu a consultatu pre Martini, a plecã spre stang'a si a atacã o naia ferecata inimica, dar' Persano l'a opritu dîcundu: aci comandu eu! mergeti la posturile vòstre!“

* (O amfibiu omenesca.) In Morea locuesce unu omu sub numele de „Pesce“. Numele lui celu adevèratu este Nicolae, iubescè atātu de multu ap'a, cātu abié pòte traî pre uscatu, pentru aceea mai multu petrece pe apa innotandu între Capu Matapon si insulele învecinate cîte odata pana la Ciclade. Atunci candu marea e vi-foròsa si nu cutèza nimenea a naiegã între Mòrea si insulele învecinate, elu si-parasesce colib'a sa, se arunca in valuri si cu iutîmea unui pesce se apropia de vr'o naia adusa in periculu. Cîte odata face serviciulu de curieriu între dòue insule învecinate. In zilele aceste facu o fapta, care i-a castigatu recunoscint'ia din partea unui candiotu avutu. Acest'a întreprinse o excursiune de placere pre o naia asié numita „Sloop“, se departase cam tare de tièrmure; deodata erumpe o fortuna si candiotulu pre langa tôte silintiele n'a potutu sê se r'ntòrca in portu. Deodata vede langa „Sloopulu“ un pre renunitulu confundatoriã greca, lu-primènce in nai'a sa si lu-ròga, ca sê duca familiei sale in Canea scire despre dinsulu. Nicolae atunci sare in unde si inca in aceea sèra ajunse in portu. A dòu'a dî ajunse si avutulu candiotu in portulu Candiei si spre respaltire cu-tezatoriului notatoriu-i daru unu pocalu de aur.

* (Unu balonu monstruosu.) In Parisu s'a construi-tu unu balonu numitu „monstru“, care va luá cu sine in aeru o casa intrèga. Acèsta casa va fi locuita de 15 Zuavi. Progresu admirabilu alu spiritului tempului! Caletor'ia in aeru se incepe cu o casa, acusi se va sui o cetate intrèga in aeru. Cātu de frumosu ar' fi mai alesu pentru o armata, ce se lupta, ca sèr'a cu inètulu sê o ridici in nuori d'între posturi, si demanèti'a sê o depuni in còstele inimicului.

** (Espusetiunea din Parisu) din dî in dî e cerce-tata totu de mai multi ómeni. Unu corespundinte scrie, că espunetorii din Austria au arangiatu unu banchetu in palais royal, la care luara parte si numerosi francesi. La banchetulu acesta contele Zichy redicã pocalulu pentru complanarea pacinica a relatiunilor Austriei cu ale Ungariei. Francesii cei de fatia — incheia corespundintele — erau fòrte indestuliti, si admirau cu placere, că cātu de bipe beu nemtii si cātu de bine manca ungurii. Foile englezesci — din invidia natiunala — nu pré lauda espusetiunea.

Găcitura numerică.

De Linca Muresianu.

- 5.9.5.10.7. { Nu acum, ei în vedime,
Cadavrulu celu balsamatu,
Si-avea unu singuru nume
De egipteni usuatu.
- 13.3.6.14.16.7. { E simbolu de diligintia,
Ma si tare sociala;
Si in dulcea primavèra
Lucra fãra ostènèla.
- 8.13.4.12.15. { In a patriei salvare
De vei fi neobositu:
Ea-ti va fi tîe decòre,
Precum celoru din trecutu.
- 6.15.12.10.11.14.9. { Strop'a a mei'a gâcita
Sè i-o dânu lui de tributù;
Ar' si bine nimerita,
Cã-e romãnu neobositu!
- 1.7.13.2.8.9. { Lucèferu de-a mèdia-nòpte
Straluceste înscòtu,
Dusu departe 'n oriinte
De ductoru adevèratu.
- 12.2.5.15. { Dèca 'nderèptu o citesci,
Are unu nume de diu,
Si dupa ce o gâcesci,
Ea e o vètra strabuna.
- 1-17. { Dèca pana-aci-amu venitu,
Apoi vedi unu lucru mare,
Vedi unu monumentu splendidu,
Unui erou spre 'naltiare.

Deslegare buna primiramu de la dòmnele si domnisiò-rele: Maria Puticiu, Emilia Cadariu, Elena si Rosa Jancu Putileanu, Catarina Stoiacoviciu, Juliana Siarcadi, si de la dd. Nicolau Olariu, J. Metiu.

Deslegarea gâcituri de siacu din nrulu 12 amu mai primit'o de la dlu Dionisiu Valeanu

POSTA REDACTIUNEI.

Domnisiòrel L. M. M. T. Aducerea a minte de diu'n nò-stra onomastica ni-a cantatu busaria si portretulu tramisu ne-a incantatu, cu atātu mai vèrtos, că-ci scimuz eumea fotografiã numai barbatiloru favorisèdia, èr damele totdeauna sunt inca si mai frumòse decātu fotografiile lor.

Dlul J. Metiu. Tèstinar. Tablourile d'aice s'au tramisu, tôte sub adres'a dlu Muresianu, si suntemu convinsi, că de atunce au si sositu. De cumva tòra aru fi ratecitu pe posta, insciintidiane. Te rogãmu inso, ca atunce sê ni scrii intr'unu limbagiu conve-nabilu pentru unu omu cultu, că-ci asié, precum ni-ai scriesu acumã, ómenii cei cùlti neci cu subalternii lor nu vorbescu. Grobianitate nu vomu suferi de la nimene, cu atātu mai putînu atunce, candu nu noi suntemu de vina.

Proprietariu, redactoru, respundiatoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.